

Obrazovanje i mladi | 17/07/2022

Europeada – mnogo više od sporta

👤 Piše: Tatjana Dragičević

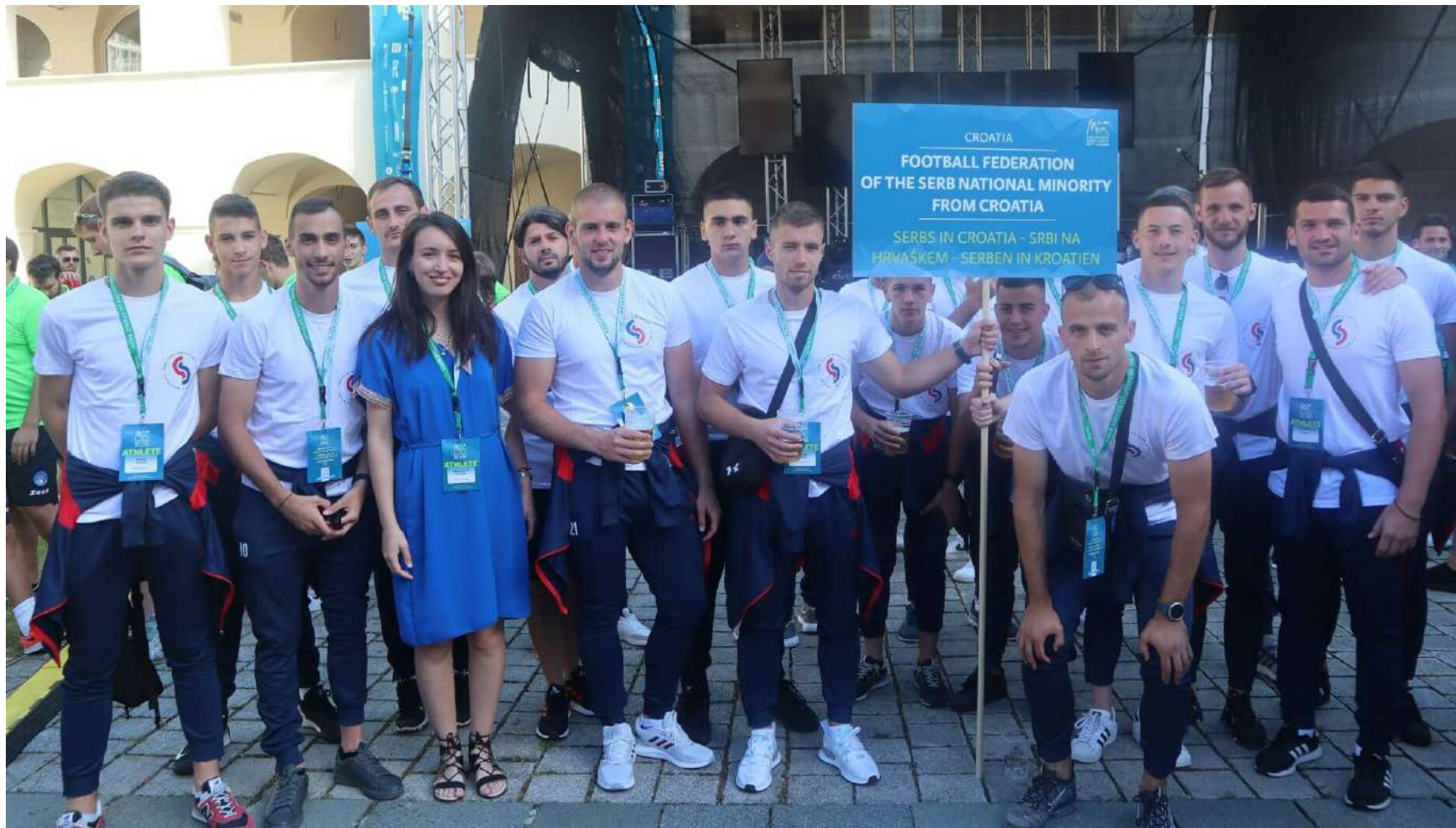
Da je Europeada puno više od sporta pokazale su sve reprezentacije koje su u njoj sudjelovale promovirajući svoju kulturu i svoj jezik

📷 *Reprezentacija Srba iz Hrvatske uoči četvrtfinalne utakmice*

Autobus s igračima nogometnih reprezentacija Srba iz Hrvatske i Hrvata iz Srbije krenuo je u petak 24. jula u popodnevnim satima iz Vukovara i stigao iza ponoći u hotel Ekwirt u Šentprimozu u Austriji. Svi su zajedno pristigli na dugo iščekivanu **Europeadu** – muško i žensko nogometno prvenstvo europskih nacionalnih manjina u organizaciji FUEN-a, krovne europske organizacije nacionalnih manjina.

Na svečanom otvaranju Europeade – Srbi iz Hrvatske, Hrvati iz Srbije, ljubazni domaćini koruški Slovenci, Mađari, Česi i Slovaci iz Rumunjske, Slovenci iz Italije, Nijemci iz Poljske i Italije, Romi iz nekoliko država, Lužički Srbi, Pomaci iz Bugarske i mnogi drugi. „Šaroliko“ društvo iz cijele Evrope okupilo se u Koruškoj, u Eberndorfu. Koruški Slovenci, domaćini četvrtog izdanja nogometnog Eura nacionalnih manjina, odmah su na svečanom otvaranju opravdali ukazano povjerenje i ispunili atmosferu pozitivnom energijom. Odlično su organizirali cijelu manifestaciju u desetak gradića pored Klagenfurta.

Reprezentacija Srba iz Hrvatske na otvaranju Europeade

Odličan start „naših“

Dvadeset reprezentacija muških europskih nacionalnih manjina na Europeadi bilo je raspoređeno u pet grupa, a nogometne reprezentacije Srba iz Hrvatske i Hrvata iz Srbije imale su više nego odličan start. Srbima iz Hrvatske je grupi u E „za zelenim stolom“ najprije upisana 3:0 pobjeda bez borbe protiv Mađara iz Slovačke, koji su u zadnji čas odustali od takmičenja. Zatim su u Galiciji sa 2:0 pobijedili Slovake iz Mađarske. Utakmica se igrala u „tropskim“ uvjetima na 35 stupnjeva, a izabranici selektora **Nikice Gagulića** i pomoćnog trenera **Antonija Dedića** slavili su golovima **Nikole Nešića** iz prvog poluvremena i **Miloša Miroslavljevića** u završnici utakmice. Time su hrvatski Srbi napravili prvi veliki korak prema plasmanu u četvrtfinale turnira, što je bio realan i priželjkivani cilj.

Sutradan su u Šmihelu u utakmici zadnjeg 3. kola u grupi E odigrali neriješeno 1:1 protiv Slovenaca iz Italije. Ponovo su povelili pogotkom Nikole Nešića, ali su talijanski Slovenci izjednačili vrlo brzo nespretnim autogolom nakon pogreške u zadnjoj liniji obrane. Reprezentativci Srba iz Hrvatske borili su se protiv odličnog protivnika i kiše, koja je otežavala igru u drugom poluvremenu, bolje su stajali na terenu i izborili veliki bod koji ih je odveo u među osam najboljih manjinskih ekipa Starog kontinenta. **Marko Jelečki** je savršeno kapetanski „dirigirao“ igrom, **Dimitrije Dujmović** bio je siguran na vratima, sve od sebe dali su svi igrači. Nakon početne dvije pobjede i jednog remija, osvojili su ukupno sedam bodova, što je bilo dovoljno za plasman u četvrtfinale Europeade. Tim se plasmanom ostvario primarni cilj reprezentacije, dobili su samopouzdanje i priliku za plasman u polufinale.

Hrvati i Srbi zajedno na otvaranju Europeade

Reprezentacija Hrvata iz Srbije, koji uglavnom dolaze iz Vojvodine, u svojoj su grupi A najprije nadvisili švicarske Retoromane (4:0), a zatim su u drugom kolu pobijedili reprezentaciju Aromuna (5:1). Zadnju utakmicu u grupi izgubili su od domaćina, Koruških Slovenaca (1:4), ali su ih velike dvije pobjede, odnosno osvojenih šest bodova odveli u četvrtfinale „manjinskog Eura“. Kao i Srbi iz Hrvatske, i oni su „upali“ među tri najbolje drugoplasirane ekipe u grupi.

Složni i na terenu i na pozornici

Nakon zadnjeg kola u grupama, u Bleiburgu je održan „**Kulturni dan**“ i ždrijeb za četvrtfinale. Da je Europeada puno više od sporta pokazale su to sve reprezentacije promovirajući svoju kulturu i svoj jezik. Srbi iz Hrvatske zajedno s kolegama iz reprezentacije Hrvata iz Srbije na pozornici su se predstavili **Bajaginom** pjesmom „Moji su drugovi biseri rasuti po celom svetu“. Ostali sudionici imali su pojedinačna predstavljanja, samo su Hrvati iz Srbije i Srbi iz Hrvatske odradili simbolični zajednički nastup čime su na najbolji način potvrdili koliko su u odličnim odnosima od početka zajedničkog putovanja. Time su na najbolji način opravdali i moto Europeade

„Together unique“ („Ujedinjeni zajedno“). Dio igrača bio je obučen u šumadijske, dio u slavonske narodne nošnje.

Po silasku s pozornice uslijedio je ždrijeb četvrtfinalnih parova. Kuglice su Srbima iz Hrvatske za protivnike namijenile jaku reprezentaciju Nijemaca iz Poljske, a Hrvatima iz Srbije reprezentaciju Lužičkih Srba. Osim spomenutih reprezentacija, u četvrtfinale ušli su austrijski i talijanski Slovenci, Nijemci iz Italije i Romi iz Mađarske.

Sutradan, u četvrtfinalnoj utakmici u Globasnici usprkos borbenoj igri, Srbe iz Hrvatske nadvisili su Nijemci iz Poljske (1:4). Nažalost, i Hrvati iz Srbije doživjeli su poraz u Šmihelu od Lužičkih Srba (1:3) i tako propustili šansu za sudjelovanje u polufinalu Europeade. Ostao je, naravno, žal za polufinalom koje će obje reprezentacije pokušati ostvariti na sljedećem izdanju ovog multikulturalnog druženja.

Nastup obju reprezentaciju nastavio se već idućeg dana u razigravanju za konačni poredak u Velikovcu. Srbi iz Hrvatske upisali su još dvije pobjede protiv reprezentacije mađarskih Roma (1:0) i talijanskih Slovenaca (3:0). S Hrvatima iz Srbije bratski su remizirali (3:3). Tako su hrvatski Srbi zauzeli visoko peto mjesto, a srpski Hrvati šesto mjesto u konkurenciji 20 manjinskih reprezentacija. Nema sumnje, odličan je to rezultat za obje ekipe. No, rezultat je ionako sporedan, najvažnije su stečene neraskidive veze među ljudima, veze za čitav život.

Red sporta, red muzike, red druženja

„Da nam je netko prije puta ponudio peto mesto, ne bismo odbili“, iskreno je nakon zadnjeg nastupa rekao selektor reprezentacije Srba iz Hrvatske Nikica Gagulić. Također, selektor reprezentacije Hrvata iz Srbije za područje Srijema, i još uvijek strastveni igrač, **Miodrag Erceg** (52) iz Golbinaca izrazio je zadovoljstvo postignutim rezultatom, naročito kad se u obzir uzme nedostatak zamjenskih igrača i „ne sasvim pravedno suđenje“, kako je istaknuo. Ne umanjujući važnost sportske borbe, Miodrag je naglasio da je od svega najbitnije stjecanje novih prijateljstva „s našim prijateljima Srbima iz Hrvatske, s kojima smo dijelili isti hotel, isti stol, istu pjesmu...“

Miodrag Erceg

„To je nešto što je neprocenjive vrednosti“, argumentirao nam je uvijek raspoloženi Miodrag. Njegovo mišljenje podijelio je i igrač Fudbalske reprezentacije Hrvata iz Srbije i FK Tavankuta, **Dositej Oblaković** (23) iz Subotice. Osim prilike za druženjem, za dolazak na Europeadu motivirala ga je sama zamisao da bude dio ovako velikog sportskog događaja, kao i mogućnost da predstavi svoju manjinsku zajednicu, koja generalno nema puno prostora za prezentaciju. Sve je bilo savršeno, od prvog ulaska u autobus gdje su ih čekali Srbi iz Hrvatske, komunikacija je bila doslovno „bratska“. U Subotici žive ljudi različitih nacionalnosti i vjera te o tome kako je biti mladi Hrvat u Srbiji, Dositej, inače student KIF-a u Novom Sadu, uopšte niti ne razmišlja.

Dositej Oblaković

Da je Europeada u prvom redu prekrasno životno iskustvo slaže se i **Petar Gvozdrenović** (28) iz Vojnića, igrač reprezentacije Srba iz Hrvatske i NK Petrova Gora. Baš kao i Dositej, on smatra da nema značajnih razlika između Srba iz Hrvatske i Hrvata iz Srbije. S druge strane, Petar, inače inženjer strojarstva, ističe da se kao Srbin u Hrvatskoj nije uvijek osjećao ravnopravnim, naročito se tako nije osjećao tokom školovanja.

Petar Gvozdenović

Njegov suigrač **Dragan Gagulić** iz Bobote ističe, pak, da se kao Srbin u Hrvatskoj osjeća ravnopravnim. „Trudim se da održavam i poštujem svoju tradiciju na najbolji mogući način i da ujedno poštujem državu u kojoj živim. Ceo život sam proveo ovde, osećam da tu pripadam“, objašnjava Dragan, koji osim što nastupa za reprezentaciju, studira ekonomiju u Osijeku i igra za NK Vuteks Slogu u Vukovaru. Za njega je Europeada, također, predivno iskustvo i jedan od najljepših turnira na kojem je imao priliku sudjelovati. Zadovoljan je osvojenim 5. mjestom i željno iščekuje iduću Europeadu.

Dragan Gagulić sa selektorom Nikicom Gagulićem

Bilo kako bilo, osim što pruža priliku mladim ljudima da ostvare snove i svoje potencijale, sport i takmičenja kao što je Europeada, istovremeno pomažu u približavanju naroda, u prihvaćanju međusobnih razlika, ali i pronalaženju i povezivanju međusobnih sličnosti, koje su posebno prisutne kod naroda bivše Jugoslavije. U to nema razloga nimalo sumnjati – pokazao je to naš domaćin u Koruškoj **Stamenko Radišković** (45), čovjek koji je od strane organizatora bio određen da bude „Katica za sve“ Srbima i Hrvatima tijekom Europeade. On je porijeklom iz BiH i srpske je nacionalnosti, a još od rata 90-ih živi i radi u Austriji.

„Europeada je pokazala zanimljive nogometne duele, pokazala je dosta želje za pobjedom, ali i druge stvari bitne za našu zajednicu. Meni je prije svega pružila priliku da steknem nova prijateljstva“, govori Stamenko i dodaje: „Red sporta, red muzike, red druženja u ovom fenomenalnom ambijentu, to mi daje nadu i snagu. Ovaj

dogadjaj dodatno mi je potvrdio da su u meni ostali duboki korijeni porijekla iako sada već Austriju smatram 'svojom', iskren je naš domaćin Radišković.

Stamenko Radišković i novinar Predrag Žukina

Podrška s najviše razine

Dok su se igrači iz Srbije i Hrvatske predano borili i nadmetali se po prekrasno uređenim koruškim nogometnim terenima, njihovi treneri i organizatori išli su s njima s utakmice na utakmicu, pomagali im, trenirali ih, navijali. Bodrili su ih, snimali, fotografirali, da se zaboravu otmu neki prekrasni trenuci. Svaki povratak s utakmica, nakon pobjeda ili poraza, bio je naprosto koloplet veselja, plesa, pjesme.

Osim stečenih drugarstava i zapaženih sportskih rezultata, ne treba zaboraviti spomenuti da je reprezentacija Srba iz Hrvatske u Koruškoj tokom cijelog takmičenja imala pomoć „s najviše razine“. Iz Hrvatske su u Austriju došli i pružili podršku potpredsjednica Vlade RH **Anja Šimpraga**, saborski zastupnik **Boris Milošević**, saborska zastupnica **Dragana Jeckov**, ali i drugi predstavnici Srba u RH, ljudi iz SNV-a, vjerni navijači... Cjelokupne pripreme i sudjelovanje reprezentacije omogućilo je Sportsko rekreativno društvo Srba u Hrvatskoj, čiji je predsjednik **Milan Martinović** cijelo vrijeme bio uz igrače. Njegovo nogometno menadžersko iskustvo je i jednoj i drugoj reprezentaciji donijelo korisne savjete. Uz svoje je reprezentativce cijelo vrijeme bio i glavni koordinator hrvatske reprezentacije **Petar Kuntić**. On nas je detaljno upoznao s položajem Hrvata u Srbiji i još

jednom iskazao zahvalnost za pomoć koja je pružena od strane Sportskog društva i Hrvatskog nogometnog saveza. Nažalost, za sudjelovanje reprezentacije Hrvata iz Srbije na Europeadi izostala je podrška Vlade RS i Fudbalskog saveza Srbije.

Posljednjeg dana Europeade u finalu su pobjedu četvrti put zaredom odnijeli igrači iz Južnog Tirola nadvisivši domaćine, Slovence iz Koruške, minimalnim rezultatom 1:0. Za razliku od svojih kolega, Slovenke iz Koruške uspjele su protiv istih suparnica, Njemica iz Italije, izboriti pobjedu nakon produžetaka, penalima (4:2).

Kako je Koruška podržala svoje Slovence o tome nam je govorio domaćin Stamenko Radišković. Pojasnio nam je da se Koruški Slovenci bore za pravo službenog korištenja svojim jezikom još od 1840. kad je osnovana Slovenska športna zvezda. Ona je danas značajan partner u organizaciji Europeade, a najviše su je podržali baš Republika Slovenija i regionalna samouprava Koruške.

„U Koroškoj djeluje 80-ak slovenskih kulturnih društava, sačuvali su svoje vrtiće, škole, imaju i svoju Slovensku gimnaziju u Klagenfurtu. Veliki problemi još su uvijek prisutni oko upotrebe dvojezičnih tabli jer se lokalni

zakoni razlikuju, no, ipak čak 1.500 mjesta ima naznačene dvojezične nazive”, objasnio je Stamenko.

Deset dana za pamćenje

Druženje, upoznavanje novih ljudi, sport, prirodne ljepote Koruške, neiscrpna ljubaznost organizatora i lokalnih ljudi, međusobno razumijevanje i prožeta komunikacija na slovenskom, njemačkom, srpskom, hrvatskom, srpskohrvatskom,... to su samo neki od dojmova koji će nam svima ovu Europeadu zauvijek ostaviti u predivnom sjećanju.

Desetak smo dana obilazili koruška sela i nogometna igrališta, družili se, bilo je jako “toplo” i prijatno prolaziti podno Alpi, preko Karavanki, uz tokove rijeka, pored zelenih jezera, pokraj njiva s raznim kukuruzima, ječmom, pšenicom... pokraj svih mjesta s uređenim krajolikom, pored kuća čiji je izgled uklopljen u okolinu. Za razliku od hrvatskih, srpskih i inih „rubnih” krajeva, bilo je lijepo biti među ljudima koji se mahom bave poljoprivredom ili seoskom turizmom, a od toga dostojanstveno žive.

Reprezentacije Srba i Hrvata pred odlazak s Europeade

Deset je dana u Koruškoj proletjelo kao u trenu. Ljubav prema sportu obilježila nam je svima ovo vrijeme, ali prije svega ljubav prema dobrim ljudima koji su bili spremni odvojiti dio svoga slobodnog vremena i dati ga drugima, dati ga društvu koje vapi za pozitivnim pričama u kojima nema osuđivanja i odbacivanja drugih i različitih, društvu koje teži prihvaćanju i borbi za boljitkom. Za bolje ljude, za bolje međuljudske odnose, za bolju zajedničku budućnost... Da, i za bolji osobni sportski rezultat, no, on je u cijeloj ovoj priči ipak sporedan. I zato, svi s nestrpljenjem očekujemo sljedeću Europeadu, novo izdanje takmičenja na kojem se slavi ljudska dobrota, na kojem se otvaraju granice i stvara prostor za dijeljenje emocija, jezika, kulture, vještina i na kojem se učvršćuju sličnosti i pomiruju i slave razlike. Na takmičenju koje jednostavno rečeno – vraća osjećaj smisla.

Srbi i Hravti zajedno nakon osvojenog 5. i 6. mjesta

Reprezentacija Srba iz Hrvatske

Luka Budičević, Ivan Budinčević, Miodrag Erceg, Tatjana Ivan Budinčević i Tatjana Dragičević na dodjeli nagrada
Dragičević, Petar Kuntić, Stamenko Radišković

Reprezentaciju Srba u Hrvatskoj činili su igrači iz brojnih klubova širom Hrvatske, od Dalja i Vukovara do Bijelog Brda, Ličkog Osijeka, Vinkovaca, Vojnića, Gomirja: Dimitrije Dujmović, Stefan Ušćebrka, Zoran Kurjega, Marko Jelečki, Srđan Milovanović, Miloš Miroslavljević, Stefan Bingulac, Nemanja Dorić, Nebojša Popović, Dragan Gagulić, Nikola Nešić, Srđan Nedić, Marko Medić, Siniša Mamula, Petar Gvozdinović, Marko Knežević, Valentino Kuprešanin, David Bodza, Slobodan Lukić, Dejan Veselinović.

Reprezentaciju Hrvata u Srbiji činili su: Igor Sabo, Alen Vujić, Mateo Kujundžić, Atila Kemenji, Dositej Oblaković, Ričard Rajčanji, Neven Ivandekić, Saša Nović, Strahinja

*Miletić, Igor Vidović, Radivoj Draganić, Marko Temunović, Milan Savković, Luka Dulić,
Nemanja Todorović, Miodrag Erceg.*

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.